SORTLAND KOMMUNE

Arkivsaknr.:	25/3193
Dok.nr:	25/15891
Arkiv:	
Saksbehandler:	Johnny Kvalø
Dato:	15.05.2025

Tertialrapport 1- 2025

Utvalgssaksnr.	Utvalg	Møtedato
PS - 020/25	Driftsutvalget	04.06.2025
PS - 064/25	Formannskapet	05.06.2025
PS - 055/25	Kommunestyret	23.06.2025

Innstilling fra Formannskapet - 05.06.2025 - 064/25
Økonomirapport per 1. tertial 2025 tas til orientering.

INNSTILLING

Økonomirapport per 1. tertial 2025 tas til orientering

Kommunestyret behandling - 23.06.2025 - PS-055/25

BEHANDLING I MØTE

Forslag fra politikere

Forslag fra Høyre og FrP, foreslått av Beate Bø Nilsen, Høyre

1. Kommunestyret tar fremlagte økonomirapport pr 1. tertial til orientering og ser svært alvorlig på den økonomiske situasjonen kommunen er kommet i.
2. Kommunedirektøren bes vurdere umiddelbare kostnadsbesparende tiltak som kan redusere merforbruket og gjøre at budsjettet for 2025 overholdes, herunder vurdere midlertidig ansettelsesstopp og innkjøpsstopp for ansettelser og innkjøp av varer/tjenester som ikke er strengt nødvendige.
3. Kommunedirektøren bes videre om å vurdere strukturelle tiltak som kan gi betydelige økonomiske effekter både på kort og lengre sikt. Tiltakene skal inkludere: -Endringer i organiseringen -Effektiviseringer i tjenestetilbudet -Økt samarbeid med frivilligheten og private aktører -Økt interkommunalt samarbeid, eksempelvis gjennom vertskommune-modellen eller direkte kjøp av tjenester mellom kommunene. -Salg av kommunale tomter og eiendomsmasse.
4. Forslag til tiltak som krever politisk behandling skal fremlegges snarest for formannskapet og kommunestyret.
5. Tiltakene skal samlet være tilstrekkelige til å sikre den kommunale handlefriheten.
6. Både gjennomførte tiltak og nye planlagte tiltak skal innarbeides i forslaget til budsjett for 2026 og Økonomiplan for 2026-2029.

Tilleggsforslag fra Senterpartiet, foreslått av Elisabeth Reinsnes, Senterpartiet

Sortland kommune innfører midlertidig reisestans ut 2025 der tjenestereise ikke er nødvendig av hensyn til stillingen.
Sortland kommune vil begrense bruk av eksterne konsulenter/rådgivere til et minimum. Bruk av konsulenter skal avklares med kommunalsjef/kommunedirektør innenfor de respektive virksomhetsområder.

Formannskapets inntilling ble enstemmig vedtatt (12 H, 2 Frp, 2 Sp, 1 MDG, 1 INP, 2 R, 4 Ap, 1 SV, 1 U og 1 V).

Fremlagte forslag fra H og Frp ble vedtatt med 25 stemmer (12 H, 2 Frp, 2 Sp, 1 MDG, 1 INP, 4 Ap, 1 SV, 1 U og 1 V) mot 2 stemmer (2 R).

Fremlagte forslag fra SP ble enstemmig vedtatt (12 H, 2 Frp, 2 Sp, 1 MDG, 1 INP, 2 R, 4 Ap, 1 SV, 1 U og 1 V).

Kommunestyret PS - 055/25 VEDTAK:
Økonomirapport per 1. tertial 2025 tas til orientering.

1. Kommunestyret tar fremlagte økonomirapport pr 1. tertial til orientering og ser svært alvorlig på den økonomiske situasjonen kommunen er kommet i.
2. Kommunedirektøren bes vurdere umiddelbare kostnadsbesparende tiltak som kan redusere merforbruket og gjøre at budsjettet for 2025 overholdes, herunder vurdere midlertidig ansettelsesstopp og innkjøpsstopp for ansettelser og innkjøp av varer/tjenester som ikke er strengt nødvendige.
3. Kommunedirektøren bes videre om å vurdere strukturelle tiltak som kan gi betydelige økonomiske effekter både på kort og lengre sikt. Tiltakene skal inkludere: -Endringer i organiseringen -Effektiviseringer i tjenestetilbudet -Økt samarbeid med frivilligheten og private aktører -Økt interkommunalt samarbeid, eksempelvis gjennom vertskommune-modellen eller direkte kjøp av tjenester mellom kommunene. -Salg av kommunale tomter og eiendomsmasse.
4. Forslag til tiltak som krever politisk behandling skal fremlegges snarest for formannskapet og kommunestyret.
5. Tiltakene skal samlet være tilstrekkelige til å sikre den kommunale handlefriheten.
6. Både gjennomførte tiltak og nye planlagte tiltak skal innarbeides i forslaget til budsjett for 2026 og Økonomiplan for 2026-2029.

Sortland kommune innfører midlertidig reisestans ut 2025 der tjenestereise ikke er nødvendig av hensyn til stillingen.
Sortland kommune vil begrense bruk av eksterne konsulenter/rådgivere til et minimum. Bruk av konsulenter skal avklares med kommunalsjef/kommunedirektør innenfor de respektive virksomhetsområder.

Formannskapet behandling - 05.06.2025 - PS-064/25

BEHANDLING I MØTE

Forslag fra politikere

Kommunalsjef Økonomi og IKT, Johnny Kvalø redegjorde for saken.

(Vedlegg)

Votering:
Kommunedirektørens innstilling enstemmig vedtatt.

Formannskapet PS - 064/25 VEDTAK:
Økonomirapport per 1. tertial 2025 tas til orientering.

Driftsutvalget behandling - 04.06.2025 - PS-020/25

BEHANDLING I MØTE

Forslag fra politikere

Kommunalsjef Økonomi og IKT, Johnny Kvalø redegjorde for saken.

(Vedlegg)

Votering:
Kommunedirektørens innstilling enstemmig vedtatt.

Driftsutvalget PS - 020/25 VEDTAK:
Økonomirapport per 1. tertial 2025 tas til orientering.

KORT BESKRIVELSE AV SAKEN
Saksfremlegget i denne saken er vedlagte økonomirapport per 1. tertial 2025. I denne budsjettreguleringen legges det til grunn at Sortland kommune styrer mot et merforbruk for rammeområdene på 27,32 MNOK, økning i driftsinntekter på 12,847 MNOK, samt økte finansutgifter på 8,652 MNOK. For å balansere driften mot budsjettet legges det til grunn bruk av disposisjonsfond på 26 MNOK. Denne prognosen hensyntar ikke pensjonskostnadene for året, eller avregning om avsatt lønnspott er tilstrekkelig i årets lønnsoppgjør. Kommunedirektøren legger i reguleringen til grunn et nedtrekk på rammeområdene på ca 6MNOK for 2025, og inkluderes i merforbruket i rapporten.

Ved fremleggelsen av revidert nasjonalbudsjett var veksten i frie inntekter positiv, og hvor kommunen anslått får en økt inntekt på ca. 12,5 MNOK i 2025. Dette fordeles med 7,8 MNOK på rammetilskuddet og økte skatteinntekter på 4,6 MNOK. I denne veksten er det lagt til grunn at økte pensjonskostnader for i år blir kompensert med 7,3 MNOK. Når reguleringen blir laget, er pensjonsberegningen forsinket til slutten av mai og blir ikke hensynstatt i denne reguleringen. Kommunedirektøren vil komme tilbake til denne i høstens rapportering.

Opprinnelig investeringsbudsjett for 2025 var 247 MNOK. Regulert budsjett pr. 30.04. er på 298,5 MNOK. Per. 1 tertial forventes det at investering i anleggsmidler vil ende på 314,3 MNOK pr. 31.12.

Det rapporteres om en forventet økning på investeringsutgifter på 15,9 MNOK. Status på årets investeringsprosjekter er nærmere omtalt i vedlegget. Endringene på investeringsporteføljen gjør at forventet mva. kompensasjon økes med 2,6 MNOK og låneopptaket økes med 13,3 MNOK.

Ny prognose for bruk av lån i 2025 er 217,6 MNOK. Det var ubrukte lånemidler til investeringer pr 31.12.2024 på 54,2 MNOK.

I opprinnelig budsjett- og økonomiplan er det vedtatt bruk av disposisjonsfond på 8,15 MNOK. Kommunestyret har i etterkant av budsjettbehandlingssaken vedtatt 2,1 MNOK i bruk av disposisjonsfond, og det forutsettes at merforbruket på 2,9 MNOK investeringsbudsjettet for 2024 dekkes inn.

FAKTA I SAKEN
Kommunedirektøren skal fremme budsjettreguleringsforslag når det anses nødvendig, og som skal behandles av kommunestyret etter innstilling fra formannskapet. En søker å innarbeide budsjettreguleringer i en helhetlig sak, og siste regnskapsrapport skal da legges ved saken.

Når det nå fremmes en budsjettreguleringssak for både drifts- og investeringsbudsjettet legges den økonomiske situasjonen som er kjent per 30.4. til grunn, og fremskrives til 31.12.2025.

I tillegg til regnskapsrapportering søker en å gi mer utfyllende informasjon om status på vedtatte budsjettiltak, verbalforslag og sykefraværssituasjonen. Målet er at dette skal gi det politiske beslutningsnivået et bedre grunnlag for å fatte budsjettreguleringstiltak. Det er i denne omgang derfor lagt vekt på å fremskaffe det som anses som den mest sentrale informasjonen til formannskap og kommunestyre, og at denne blir er godt kvalitetssikret som mulig.

VURDERING
Sortland kommunes rammeområder styrer samlet sett mot et merforbruk i 2025 på 27,3 MNOK. I vedlagt rapport viser tabelloversikten at det er følgende avvik for rammeområdene:

Kommunedirektør merforbruk 1,6 MNOK:

- Vedtatt demokratistøtte til partigruppene i kommunestyret, 871 TNOK.
- Flytte av midler til styrking av frivilligheten, 1 MNOK.
- Korrigering arbeidsgiveravgift til bruk av premiefond og sikringsordninger til pensjon KLP, - 1,004 MNOK.
- Oppgradering Acos Websak, 318 TNOK
- Økning kurs, reise og møtevirksomhet, 462 TNOK

Oppvekst merforbruk 26,2 MNOK:

- Utdanning: Merforbruk på administrasjon, skoler og SFO på 3,5 MNOK.
- Barnehager**: M**erforbruk for de kommunale barnehagene på 6,4 MNOK.
- Barnevern Sortland: Økning i refusjon til Vesterålen barnevern på 0,45 MNOK.
- NAV: Merforbruk 18,5 MNOK.
- Integrering: Mindreforbruk 2,4 MNOK

Helse og omsorg merforbruk 0,7 MNOK:

- Institusjon: Merforbruk forlenget leieavtale Håløytunet 0,5 MNOK
- Miljøtjenesten: Merforbruk 0,25 MNOK

Teknisk og samfunnsutvikling merforbruk 3,9 MNOK

- Merforbruk: Ekstern bistand for behandling av byggesaker, 1,5 MNOK.
- Merforbruk: Bortfall av leieinntekter Kulturfabrikken, 0,7 MNOK
- Merforbruk: Midler til planarbeid, kommuneplanens samfunnsdel, 0,6 MNOK. allerede vedtatt av kommunestyret.
- Merforbruk: Renholdstjenester for hjemmeboende 1 MNOK.
- Merforbruk: Rundkjøring Kjempenhøy NFK, mengdejustering, 0,9 MNOK.

Sentrale poster merforbruk 8,7 MNOK

- Økte netto finansutgifter 8,65 MNOK

Personalmessige vurderinger

Økonomiske vurderinger
Revidert nasjonalbudsjett har i en viss grad kompensert for noen utgiftsøkninger. Slik kommunedirektøren vurderer dette, er ikke inntektsøkningen i samsvar med kommunens egne økninger innenfor de kompenserte områdene. Selv om ikke pensjonskostnadene blir vurdert i denne reguleringen, er det kommunaldirektørens foreløpig vurdering at disse vil øke betraktelig.

Store avvik i budsjettet for NAV, skyldes at en ikke i tilstrekkelig grad har budsjettert med de store økningene i de sosiale utgifter til bidrag for livsopphold, boutgifter og kvalifiseringsstønader for inneværende år.

Folkehelse vurderinger
Miljø-/naturforhold og klimagasskonsekvenser vurderinger
Faglige vurderinger
Administrasjonens vurderinger

KONKLUSJON
Sortland kommune har de siste 3 årene benyttet mesteparten av disposisjonsfondet, slik at det nå gjenstår ca. 12 MNOK. Dette betyr at kommunens økonomiske buffer er redusert, slik at kommunen i den nærmeste tiden ikke er i posisjon til kunne saldere større merforbruk, eller disponere frie midler til prioriterte tiltak, uten å måtte redusere eksisterende drift.

Renteutgifter og avdrag har de siste 3 årene økt med 60 MNOK. Dette skyldes en relativ ekspansiv investeringstakt og at rentenivået har vært på et høyere nivå enn tidligere forutsatt.

For å sikre fremtidig økonomisk handlingsrom, er kommunedirektørens anbefaling at det må iverksettes strukturelle tiltak som kan gi betydelige økonomiske effekter.

Vedlegg:
Tertialrapport 1 2025